

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾
 سورة البقرة، ٤٦: ٢

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ:

« إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ »

البخاري، التاريخ الكبير، ٧ / ١٨٨ ، الأدب المفرد، رقم الحديث: ٢٧٣

Aziz Müminler!

Kur'an-ı Kerim, inanç esaslarını bildiren bir kitap olmanın ötesinde insanı, toplumu ve hayatı ahlak üzerine inşa eden ilahî bir rehberdir. Kur'an'ın hedefi doğru inanan, doğru düşünen ve doğru yaşayan insanlar yetiştirmek ve bu insanlardan bir topluluk oluşturmaktır. Bu ahlak inşası, sağlam temeller üzerine kuruludur.

Muhterem Kardeşlerim!

Kur'an ahlakının ilk temeli tevhid inancıdır. Tevhid, Allah'ı birlemektir. Yaratan ile yaratılanı doğru konumlandırmaktır. İnsan kendisinin kul olduğunu; kudretin, hükmün ve mutlak otoritenin yalnızca Allah'a ait bulunduğunu idrak edip buna iman ettiğinde muvahhit bir mümin olur. Kur'an bu hakikati şöyle bildirir: **“Onlar, Allah ile beraber başka bir ilaha kulluk etmeyen, haksız yere, Allah'ın haram kıldığı cana kıymayan ve zina etmeyen kimselerdir ...”**¹ Bu bilinç her şeyin merkezine Allah'ı koyar, kibri kırar ve kişide sorumluluk duygusunu güçlendirir.

Aziz Cemaat!

Ahlak inşasının ikinci temel direği ahiret inancıdır. Dünya hayatının geçici olduğunu, her söz ve davranışın hesabının verileceğini bilen insan ölçülü yaşar. Yüce Rabbimiz, **“Onlar, kendilerinin Rablerine kavuşacaklarını ve günün birinde Ona döneceklerini kesinlikle bilen kimselerdir.”**² buyurarak ahiret inancının mümin zihnini nasıl şekillendirdiğini vurgular. Ahiret inancına sahip muvahhit müminler olarak biliriz ki o gün **“Herkes yaptığına karşılığı tastamam ödenir. Zaten Allah, onların yaptıklarını pek iyi bilmektedir.”**³

Kıymetli Müminler!

Kur'an, ahlakı soyut ilkelerle değil, peygamberlerin örneğiyle öğretir. Peygamberler insan için kendi cinsinden en güzel modellerdir. Rabbimizin **“Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin.”**⁴ diye hitap ettiği,

“...güzel ahlakı tamamlamak için”⁵ gönderilen Peygamberimiz de bizim hem bireysel hem de toplumsal örneğimiz ve rehberimizdir.

Aziz Kardeşlerim!

Allah'ın Rahmân, Adl, Halîm ve Gafûr gibi güzel isimleri, muvahhit müminlere ahlakta rehberlik eder. Kul, Rabbini tanıdıkça daha affedici, daha merhametli, daha adil olur. Bir nevi “Allah'ın boyasıyla” boyanır. Tasavvuf erbabının Allah'ın ahlakı ile ahlaklanınız anlamındaki öğütleri bu yönelişi ifade eder.

Değerli Müminler!

Kur'an ahlakı bireyle sınırlı kalmaz; bireyden topluma, cemaatten ümmete uzanır. Allah'ın razı olduğu kul, aynı zamanda Allah'ın razı olduğu bir topluluğun parçası olmayı hedefler. İnanan topluluğa iyiliği emredip onları kötülükten sakındırmak, zandan sakınmak, yeryüzünde fesat çıkarmamak, müminlerle kardeş olmak, insanlar arasında sorun çıkınca adaletle sulh için çalışmak emredilmiş; başka topluluklarla alay edip onlara lakaplar takmak, bozgunculuk çıkarmak, müşriklerin bile olsa tanrılarına sövmek ve hak üzere olmayan çoğunluğa uymak yasaklanmıştır. İşte bu ahlaki umdeler, adaletin hâkim olduğu, merhametin yaygınlaştığı ahlaklı bir toplum inşa eder.

Kardeşlerim!

Kur'anî ahlak inşasının nihai hedefi kendileri Allah'tan razı, Allah'ın da kendilerinden razı olduğu mümin kimlikler ve topluluklar inşa etmektir. Onlara Rableri tarafından sonsuz ahiret hayatı vadedilmiş ve içerisinde ebedî kalacakları cennetler hazırlanmıştır. Allah'ım! Bizleri Kur'an'ın inşa ettiği ahlakla ahlaklanan, senin de kendilerinden razı olduğun kullarından eyle. Amin.

¹ Furkan suresi, 25:68

² Bakara suresi, 2:46

³ Zümer suresi, 39:70

⁴ Kalem suresi, 68:4

⁵ Buhari, Edebü'l-Müfred, 273